

PODSUMOWANIE DOTYCZĄCE UCHWALENIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Po przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353, ze zm.), do przyjętego dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2016 – 2020” (zwanego w dalszej części programem ochrony środowiska) dołącza się niniejsze podsumowanie.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, ze zm.) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353, ze zm.) Zarząd Powiatu Tczewskiego celem realizacji założeń ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju sporządził projekt „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2016 – 2020”.

Niniejsze podsumowanie zawiera uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione: ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku, Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku oraz Zarządu Województwa Pomorskiego zgłoszone uwagi i wnioski, wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone oraz propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Zgodnie z dotychczas obowiązującymi podstawami prawnymi, Program był aktualizowany co 4 lata. Pierwszy tego typu dokument dla Powiatu Tczewskiego opracowany był w roku 2004 i obejmował okres lat 2004 - 2011. Kolejny Program Ochrony Środowiska Powiatu Tczewskiego obejmował lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012 – 2015. Po raz ostatni aktualizowano go w roku 2012 (uchwała Nr XXIII/138/12 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 29 maja 2012 r.).

W związku z upływem okresu obowiązywania POŚ uchwalonego na lata 2012-2015 w roku 2016 zachodzi konieczność dokonania kolejnej aktualizacji tego strategicznego dokumentu.

Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1101) określiły, że programy ochrony środowiska uchwalone w celu realizacji Polityki ekologicznej państwa na lata 2009–2012 z perspektywą do roku 2016 (w tym obecnie obowiązujący Program ochrony środowiska na lata 2012 - 2015) zachowują ważność na czas, na jaki zostały uchwalone, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2016 r. Art. 14 ust. 2 ustawy zmieniającej ustawę Prawo ochrony środowiska z roku 2014 wskazuje następująco: „Jeżeli program ochrony środowiska, o którym mowa w ust. 1, wymaga aktualizacji, odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy uchwała nowy program ochrony

środowiska uwzględniający cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju”. Programy ochrony środowiska są nadal wymagany dokumentem, zgodnie z brzmieniem art. 14. ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska: „Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”.

Projekt został sporządzony w oparciu o wytyczne Ministerstwa Środowiska opublikowane we wrześniu 2015 r. Raz uchwalone programy ochrony środowiska nie są ostateczne i niezmiennie.

Po wszystkich uzgodnieniach i uwzględnieniu uwag projekt Programu Ochrony Środowiska został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Pomorskiego, uchwała Nr 1086/183/16 z dnia 25 października 2016 r. Wszystkie uwagi wskazane przez organ zostały uznane za zasadne i w projekcie programu ochrony środowiska wprowadzono stosowne zmiany.

Ponadto na podstawie art. 47, 50 i 51 oraz art. 57, 58 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko wystąpiono do organów ochrony środowiska o uzgodnienie zakresu prognozy oddziaływania na środowisko w ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania.

Z art. 47 w/w ustawy wynika obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko.

Jest to kompleksowy program dotyczący kwestii przyrodniczych i infrastrukturalnych, który zawiera w sobie zbiorcze zagadnienia z zakresu: energetyki, transportu, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, turystyki i wykorzystania terenu. Ze względu na poruszaną w treści szeroką problematykę obejmującą różne komponenty środowiska i różne elementy infrastruktury oraz mając na uwadze, że środowisko należy traktować jako system wzajemnie ze sobą powiązanych elementów i relacji, realizacja zapisów tego projektu może potencjalnie mieć wpływ na stan środowiska.

Program ochrony środowiska wyznacza ramy dla realizacji przedsięwzięć, które stanowią harmonogram realizacji Programu dla Powiatu. Powiatowy program ochrony środowiska obejmuje teren nie tylko jednej jednostki samorządowej, ale kierunki interwencji jakie zostały określone na poziomie powiatu powinny zostać przeniesione dalej na dokumenty gminne, tak więc skala projektu programu ochrony środowiska jest ponadlokalna, obejmuje tak naprawdę teren kilku gmin, stąd nie było możliwości odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania.

Program ochrony środowiska zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Środowiska odnosi się do następujących obszarów interwencji, które wyznaczają skalę dokumentu: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami.

Kierując się zasadą prewencji i przezorności powinno się przewidzieć typy oddziaływań jakie mogą nastąpić podczas realizacji przewidywanych przedsięwzięć inwestycyjnych czy organizacyjnych oraz w efekcie przeprowadzonych działań na terenie powiatu tczewskiego względem obszarów Natura 2000. Biorąc pod uwagę bogactwo przyrodnicze obszaru oraz duże zróżnicowanie chronionych siedlisk i występowanie chronionych gatunków ptaków każde działania powinno zostać ocenione pod kątem wpływu na stan środowiska, w tym na obszary chronione w zakresie następujących typów oddziaływań: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne. W tym celu konieczne było przeprowadzenie strategicznej oceny, której elementem jest prognoza oddziaływania.

Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku uzgodnieniem nr ONS.9022.2.57.2015.KM z dnia 20 listopada 2015 r. uzgodnił zakres niniejszej prognozy, podobnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku - uzgodnienie nr RDOŚ-Gd-WOO.410.103.2015.ASP.1 z dnia 26 października 2015 r.

Po opracowaniu prognozy oddziaływania projekt programu ochrony środowiska został pozytywnie przyjęty przez oba organy, RDOŚ zaopiniował go pismem nr RDOŚ-Gd-WOO.410.70.2016.WR.2 z dnia 27 października 2016 r., natomiast PPWIS pismem z dnia ONS.9022.3.12.2016.LZ z dnia 13 października 2016 r. Wszystkie uwagi wskazane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zostały uznane za zasadne i na ich podstawie wprowadzono właściwe korekty do programu ochrony środowiska i prognozy.

W prognozie oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu wskazano na korzystne aspekty wynikające z wdrożenia założeń Programu i zmierzające bezpośrednio do poprawy stanu i jakości środowiska, podsumowując, że realizacja zamierzonych działań przyczyni się do poprawy jakości środowiska, zachowania różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo – kulturowego, a także wpłynie pozytywnie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych. Wszystkie uwagi uwzględniono zarówno w projekcie programu ochrony środowiska oraz prognozie oddziaływania uznając je za zasadne.

W związku ze zmieniającymi się uwarunkowaniami wewnętrznymi i zewnętrznymi rozwoju, zarówno w wymiarze krajowym, unijnym, jak i globalnym oraz wyłaniającymi się nowymi wyzwaniem w tym zakresie, w programie ochrony środowiska wiele z zadań nawiązywało do ochrony powietrza, w tym do adaptacji do zmian klimatu.

Na tle zdiagnozowanego stanu środowiska na terenie powiatu, określono dla Powiatu Tczewskiego obszary interwencji, a dalej kierunki interwencji, w ramach których przez kolejne lata będzie zachodzić konieczność podejmowania działań w celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza:
 - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej,
 - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji punktowej,
 - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej,
2. zagrożenia hałasem:
 - zmniejszenie emisji hałasu komunikacyjnego,
 - zmniejszenie emisji hałasu przemysłowego,
3. pola elektromagnetyczne:

- ograniczanie zagrożenia polami elektromagnetycznymi,
- 4. gospodarowanie wodami:
 - ograniczenie zasięgu oraz skutków powodzi,
 - zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń do wód,
 - racjonalne zużycie zasobów wód,
- 5. gospodarka wodno-ściekowa:
 - zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń komunalnych do wód,
 - wymiana infrastruktury wodociągowej,
 - poprawa stanu jakości ujmowanej wody do zaopatrzenia ludności,
- 6. zasoby geologiczne:
 - ograniczanie presji na wykorzystanie zasobów powierzchni ziemi,
- 7. gleby:
 - ochrona zasobów gleb przed degradacją mechaniczną,
 - ochrona zasobów gleb przed degradacją fizyko-chemiczną,
- 8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:
 - poprawa świadomości ekologicznej wśród mieszkańców,
 - dostosowanie systemów gospodarowania odpadami komunalnymi,
 - intensyfikacja działań związanych z gospodarką odpadami,
- 9. zasoby przyrodnicze:
 - ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym
 - ochrona zasobów leśnych przed ich nadmiernym użytkowaniem i szkodnikami,
- 10. zagrożenia poważnymi awariami:
 - zminimalizowanie możliwości wystąpienia poważnych awarii,
 - zwiększenie wsparcia dla jednostek straży pożarnej.

Przy opracowywaniu Programu Ochrony Środowiska zapewniono udział społeczeństwa (na podstawie art. 39 i 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko). Dokument programu ochrony środowiska został umieszczony na stronie internetowej Powiatu Tczewskiego. Do tutejszego organu ochrony środowiska nie wpłynął żaden wniosek.

Projekt Programu Ochrony Środowiska sporządzany jest przez organy samorządowe, ale jego opracowanie opiera się także na współpracy i konsultacjach z podmiotami i instytucjami, które działają na terenie Powiatu lub w regionie oraz jednostkami, które zgodnie ze swoimi kompetencjami opiniują lub uzgadniają projekt Programu. Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przewiduje również udział społeczeństwa poprzez możliwość składania wniosków lub uwag do projektu Programu. Tak więc w trakcie opracowywania Programu Ochrony Środowiska rozważane są alternatywne sposoby rozwiązania kwestii ochrony środowiska na terenie Powiatu, a ostateczna wersja stanowi kompromis pomiędzy zamierzeniami Powiatu oraz uwarunkowaniami przyrodniczymi i społeczno – gospodarczymi.

Dokument jest spójny z założeniami strategicznych dokumentów na szczeblu międzynarodowym, krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Analizowany dokument jest spójny z zapisami dokumentów:

- Światowy Program Rozwoju Zrównoważonego „Agenda 21” (1992 r.),
- Protokół z Kioto w sprawie zmian klimatu (1997 r.),
- Traktat Ustanawiający WE Tytuł XIX - Środowisko Naturalne,
- 7 Program Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie Środowiska (2013 r.),
- Europa 2020,
- Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu – KLIMADA,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020,
- Strategia rozwoju województwa pomorskiego 2020,
- Programu ochrony środowiska przed hałasem na lata 2015 – 2019 z perspektywą na lata następne dla terenów poza aglomeracjami w województwie pomorskim, położonych wzdłuż odcinków dróg wojewódzkich oraz wzdłuż odcinków dróg krajowych, wojewódzkich i gminnych na terenie miasta Słupsk, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami hałasu LDWN i LN (w kontekście drogi wojewódzkiej nr 224 oraz odcinka Tczew – granica miasta – Tczew, skrzyżowanie z DK91),
- Programu ochrony środowiska przed hałasem na lata 2013-2017 z perspektywą na lata następne dla terenów poza aglomeracjami w województwie pomorskim, położonych wzdłuż odcinków dróg krajowych i ekspresowych, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami hałasu LDWN i LN (w kontekście drogi krajowej nr 91 Gdańsk – Czarlin, nr 22 Człuchów – Malbork),
- Programu ochrony środowiska przed hałasem na lata 2013 – 2017 z perspektywą na lata następne dla terenów poza aglomeracjami w województwie pomorskim, położonych wzdłuż linii kolejowych, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami hałasu LDWN i LN (w kontekście linii kolejowej nr 260 Zajęczkowo Tczewskie – Pruszcz Gdański oraz 131 Laskowice Pomorskie - Górski),
- Program Ochrony Powietrza dla strefy pomorskiej na lata 2013-2016 z perspektywą na lata następne, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszzonego PM 10 oraz benzo(a)pirenu,
- Regionalny Program Strategiczny w zakresie energetyki i środowiska,
- Regionalna strategia rozwoju transportu w województwie pomorskim na lata 2007-2020.

Po przeanalizowaniu zakresów planowanych przedsięwzięć oraz zidentyfikowaniu ich oddziaływań na środowisko i ich skali stwierdzono, że planowane przedsięwzięcia nie będą powodować transgranicznych oddziaływań na środowisko.

Realizacja analizowanego dokumentu stanowi przejaw wdrożenia regionalnych oraz lokalnych strategii oraz programów. Dokumenty te są w niniejszej sprawie wyznacznikiem celowości realizacji przedsięwzięć z punktu widzenia interesu publicznego wynikającego z potrzeb rozwoju społecznego, rozwoju regionalnego oraz zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, w tym w szczególności bezpieczeństwa energetycznego. Patrząc przez

pryzmat celu w jakim jest opracowywany i realizowany Program Ochrony Środowiska, należy uznać, że środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są między innymi rozwiązania zaproponowane w tym dokumencie. Należy pamiętać o tym, że przedmiotowy program jest sformułowany ogólnikowo. Jego głównym celem jest określenie dla powiatu tczewskiego drogi do osiągnięcia celów w dziedzinie ochrony środowiska, ustalonych wcześniej na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

Po uchwaleniu dokumentu najważniejszym wskaźnikiem realizacji założonych w nim celów jest monitorowanie realizacji poszczególnych zadań zawartych w Programie. Rada Powiatu będzie oceniała co dwa lata stopień wdrożenia Programu Ochrony Środowiska za pomocą raportów z realizacji Programu. Na bieżąco będzie również kontrolowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w Programie. Okresowa ocena realizacji przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska i analiza wyników tej oceny będą stanowiły wkład dla listy przedsięwzięć, obejmujących kolejne okresy realizacji zadań. Cykl ten będzie się powtarzał, co każde dwa lata, co zapewni ciągły nadzór nad wykonaniem Programu. W przypadku nie osiągnięcia zaplanowanych zamierzeń należy dokonać analizy sytuacji i poznać jej przyczyny.